

Mogućnosti se dopisi na Slogu. Pripisane se pisma, oglašaji, obavještenja po običnom postupku, a po odgovoru. Isto tako je za prijedloge i stvari se šalju poštarnikom uzputnicom (smesno poštalo) na administraciju „Naše Sloge“. Ime, prezime i najbliža pošta valja točno označiti.

Kome list nedodje na vrijeme, treba to javi odgovarajući u odgovoru pismu, za koje se na plaću poštarnika, ako se izvana naplaćuje „Reklamacija“.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

Slogom rasti male stvari, a saaloga sve pokvari. Kar. pošt.

Iseni svakog četvrtka na odjelcu sru.

Dopisi se nevrataju ako se neoblaćaju.

Nobiljgovani listovi ne neprimaju. Predplata s poštarnikom stoji 5 for., za seljake 2 for. za godinu. Razmjerno for. 2 1/2 i 1 za pol godinu. Izvan carovine više poštarnika.

Na malo jedan broj 5 novč.

Uredništvo i administracija nalaze se u V. l. Farne br. 14.

Izbornikom političkih kotara Volosko i Lošinj!

U zadnjem zasjedanju istarskoga sabora prošloga mjeseca jenara uništila je talijanska saborska većina izbor trojice Vaših zakonito izabranih zastupnika.

To je bio prosti čin nasilja, kojim pogaziše glasno i jasno izraženu volju naroda; to bijaše samovolja, kakvoj neima pametara u naobraženom svijetu. Divlja strast nebi zaista nigdje drugdje mogla tako uzplamtiti, kano što je uzplamtila duhove naših narodnih protivnika, koji ne htjedoše priznati opetovno, zakonito, čak jednoglasno izabranih zastupnika naroda.

Takovomu nasilju mora slijediti s Vaše strane, gg. izbornici, odrešiti i odlučan odgovor.

Izbornici! Dne 30. t. mj. pozvani ste u Volosko i u Krk, da dadete takav odgovor na izazov Vaših i narodnih protivnika. Taj odgovor biti će najznačajniji i za protivnike narodne najporazniji ako budete svi složno glasovali za bivše Vaše zastupnike na istarskom saboru, i to:

I. Za izvanjske obćine političkog kotara Volosko:

Slavoja Jenka i Matka Mandića

načelnika u Podgradu.

urednika u Trstu.

II. Za izvanjske obćine političkog kotara Lošinj:

Šimuna Kv. Kozulića

posjednika u Lošinj.

Ponovni, jednoglasni izbor tih naših odličnih muževa biti će najsjajnija zadovoljština njima i povriedenoj narodnoj volji.

Stupite dakle na izborni mejdan s podpunom samosvijesti, da Vam je narod povjerio neobično važnu zadaću: uzpostaviti volju naroda.

U Trstu, dne 21. maja 1896

Uredništvo „Naše Sloge“.

Pol. društvo „Edinost“.

Iz carevinskoga vieća.

Beč 19. maja 1896.

U netom prošlih sjednicah zastupničke kuće dokrajčilo se je sa raspravom dielova zakonske osnove, koja je poznata pod skupnim imenom porezovne preinake. Poslije izborne preinake dakle, o kojoj pisah u posljednjih brojehiv, eto porezovna preinaka. Ima tu šest dielova osnove, i provedbena ustanova. Oni dielovi osnove su se u glavnom već lani, za ministarstva koalcije, razpravili. Nije se jih bilo dokrajčilo radi obstrukcije, koju su protiv njih vodile oporbene stranke, navlastito mladoćeska. Ova, kao i većina oporbenih zastupnika, bile su i sad protivne oživtorenju te osnove. al oporba, kakva je ono bila lani, ne bijaše. Obćalo se je, da će sama vlada činiti promjeniti putem gospodske kuće neke nepravilne ustanove. I za to je želila, da se već sad stvar kraju dovede, da ju može gospodska kuća proučiti i promjeniti, i da bude pak u zastupničku kuću povrćena u jeseni, da se nuždne promjene provedu, pak da osnova bude zakonom, kad ju i Njegovo Veličanstvo potvrdi.

Prvi dio osnove sadržaje obćenite ustanove o dohodarini; drugi ustanove o dohodarini od poduzeca, koja su podvržena javnomu položaju računa; treći o porez: na rente; četvrti o osobnoj dohodarini i o plaćevnom porezu kod viših činovnika; peti o kaznah za one, koji bi tajili ili krivo naznačili svoj dohodak; šesti opet neke obćenite ustanove, kako se ima taj zakon, kad postane zakonom, provesti.

Dohodarina osobna počinje kod onih,

koji imado 600 forinti čistoga dohodka i onih, koji vuku najmanje 600 forinti plaće. Oni koji doziđu 600 forinti, plaćati će 3 for. 60 novč. dohodarine na godinu. Postupice kako koj više doziđu više i plaća. Onaj na primjer sa 1000 for. plaće ili čistoga dohodka plaćati će 10 forinti dohodarine; onaj sa 3000 forinti — 55 for.; onaj sa 4200 for. 101 — for.; sa 10.000 for. — 291 for.; sa 20.000 for. — 730 for.; sa 46.000 for. — 1860 for. itd. Ide postupice redovito do 190.000 for., dočim se više dohodarina razmjerno više nade. Plaćnici, koji potezu 3200 forinti i više na godinu, plaćaju osim dohodarine također „plaćevni poruz“.

O drugih ustanovah bit će još prilike govoriti. Za sada kažem samo još to, da se tom zakonskom osnovom uvadjaju neke poplakaice za siromašnije državljane. Oni, kojih čist dohodak ne doziđe do 600 forinti godišnjih, nesamo da neće plaćati dohodarine, nego će im se dosadnji porezi, bilo zemljišni, bilo obrtni, za 10, 15 do 20 po sto sniziti.

Iza te osnove razpravila se je osnova o ustrojavanju zadruga kod rudokopa, koja pak naš puk manje zanima.

Jučer počela je razprava o zakonskih osnovah o pregledanju zemljišnoga katastra, o tom, kako valja držati zemljišni katastar u evidenciji, te o tom, kako se ima odšteti oni, koji su prirodni nezgodami oštećeni.

Na dnevnom redu stoji također zakonska osnova, po kojoj se ima sniziti iznos, koji daje pravo glasa za carevinsko vieće u izbornom razredu gradova i sela od 5 for. na 4 forinta izravnoga poreza. Kako se vidi, daje

carevinsko vieće sve više prava izbornoga državljanom, dočim bar naša pokrajina stoji još uvijek na starom iznosu.

Izborni sastanak u Jelšanah

(Konać)

Iza toga prijavi predsjednik g. Mandića, koji želi izvijestiti svoje birače o svojem djelovanju i saboru.

Mandić reče, da ga nekoji poznaju kano urednika, da je rođen u susjednoj obćini Kastav, da je potekao iz stališa skoro svih svojih birača i tako da poznaje sve njihove potrebe i želje.

Govori o uvedenju ustava u Austriji, o sastavu državnoga sabora, o zemaljskih saborih u obća, o istarskom napose; o izbornom redu, o broju zastupnika, koliko je naših, koliko protivnih; kako se bira u pojedinih kotarih; kako je izborni zakon skrojen nam na škodu, Talijanom na korist.

Zatim je prošao na djelovanje svoje i drugova u zemaljskom saboru. Zauzimali se za duševni i tjelesni boljak našega puka u Istri.

Govori obširnije o povlasticah, koje nam dadeše sv. otić rimski pape u pogledu našega jezika u crkvi; kako nam ta jezik crkveni i svjetski poglavari iztisući uastoje, kako smo dužni zauzaj uzimati se i što su u tom pogledu naši zastupnici u saboru učinili; spominje, kako se proganja naše čestito srećenstvo, koje brani duševne i tjelesne probitke našega

puka. Govori o pučk. školstvu u Istri, o potrebi hrvatska gimnazije, o jeziku u javnih uređih, o činovničtvu itd.

Osvrnuo se napokon na ono, što su naši zastupnici u saboru učinili za promicanje tjelesnoga blagostanja pučanstva Istre. Govori o cestah, o vodah i o raznih granah gospodarstva.

Konačno se dotaknuo divljačkog ponašanja talijanskog obćinstva u Poreču i Piranu napram našim zastupnikom prije, a osobito zadnjih dvih godina. Svoj govor zaključuje sa pozivom na birače, neka sude njemu i drugu pravedno i nepristrano, na što se odazvaše sa svih strana burni živio klici.

Zatim progovori zastupnik Spinčić. On reče u glavnom slijedeće: U Beču nalazi se sa drugom Laginjom, u Poreču bito je sa još osmoricom drugova; govoriti će u ime svih, jer su svi sporazumno i složno radili. Sloga je liepa kripnost u javnom djelovanju. Nekaže badava naša poslovice: *slogom rasti male stvari, a ne-sloga sve pokvari*.

Ako pogledamo u prošlost našega naroda u Istri, viditi ćemo, da bijahu Hrvati i Slovenci Istre slični stroju ili mašini. On se gibao kako su drugi htjeli; on je radio i više nego bi bio morao, ali ne za sebe, nego za druge, on je bio duševno mrtvim. Njemu se nije dalo škola nit ikakve prilike, da si oplemeni srce i razbistri um. Bio je tako bezsviestan; da toga ni sam ojažao nije; radio je za tudnjaca i neznao, da robuje.

Ali se napokon i on počeo buditi,

počeo je k sebi dolaziti i uvidjati, da mu valja živiti i duševno. U tu svrhu počeo je zahtijevati potrebna sredstva. Na čim se on većma budio i čim je glasnije svoje zahtjeve, tim više i tim brže množili se njegovi narodni protivnici. Pravi narodni pokret počinje kod nas od 90 godina natrag. Od tada nije više naš narod puk stroj; on nalik čovjeku, koji je odavud obkoljen protivnicima, koji bi mu htjeli zatrti vjeru i jezik ili narodnost. On je čovjek, obkoljen neprijateljima, koji bi ga htjeli posve uništiti.

Ali toga mi kao njegovi zastupnici ne možemo dopustiti. Dužnost naša je, da odkrijemo vladu i svijetu u Poreču i Beču neprijatelje našega naroda, neprijatelje presjane kruna i same države.

Odkrivali smo te neprijatelje, ali ujedno i rane našega naroda, njegove potrebe i njegova prava. Nastojali smo, da govori podučimo i sam narod, da se probudi, da se osvijesti, da više ne misli, da odvodi od Petra ili Pavla, već sam od sebe i to sve od tada, otkada je proglašen ustav, kako je to drug i prijatelj Mandić puje razložio.

Mi kao zastupnici imali smo trostruku zadaću: 1. Odkrivati naše narodne neprijatelje; 2. buditi narod i 3. osvijestiti ga i osvjedočiti, da nema samo dužnosti, već i prava, i to u crkvi, u školi, uređih, i u obće u javnom životu.

Prijatelji i drugovi Jenko i Mandić pripovijedali vam obširno, što smo sve na korist Hrvata i Slovenaca u saboru učinili. Oni vam spomenuše naše crkvene svetinje, upozorili vas, kako se napada na naše svecenstvo, pokazavši vam, kako loše stojimo sa pučkom naobrazbom, čemu je krivo pomanjkanje škola u našem jeziku. Vi sami najbolje znate, što će reći znati čitati i pisati. Mnogi od vas pozlaži često u tuđina, pak kako vam je teško, ako neznate sami ni pismo napisati. Vi imate na sreću doma školu, pak možete bar vašu djecu naučiti čitanju i pisanju, a to ste i doznali učinili, pak će vas djeca i poslije smrti blagoslivljati.

Mi smo se zauzimali, da naš jezik zauzmu u javnosti ono mjesto, koje ga po zakonu ide; drug Mandić rekao je malo prije, da narod nije radi činovnika, već činovnik radi naroda. To je u zakonu osnovano. Svaki državljani ima pravo služiti se svojim jezikom u svih javnih poslovih.

Moji drugovi pokazali su vam, što smo učinili, da se poboljša vaše tjelesno stanje. Osvrćuć se na ceste, reče, da su u Beču izposlovali nekoje popravke i podpore. Tako je opredijeljeno 12.000 for. državne pomoći za popravak strmea između Rupe i Šapljana; nadaje dati će država 600 for. pomoći za uzdržavanje ceste, što vodi preko Rupe na Pehlin. To nisu velike stvari, ali su dokaz, da se je počelo i u Beču na nas misliti.

Što se tiče pitke vode, ministarstvo je odlučilo stati i Istri pomoći onim občinama, koje ne imaju dosta zdrave vode. Ali tu se hoće, da si i puk sam pomože, da se i on makne, jer vlada sama svega učiniti neće. Molbe za podporu od ministarstva neka se šalje čim prije i doći će pomoć.

Vi, koji čitate „Našu Slogu“ ili „Edinost“ znate, kako smo nastojali, da se doskoči potrebam našega puka u svih krajevih Istre. Nešto se je u tom pogledu i doseglo.

Izričom ponajprije, da su gore počeli upoznavati naše narodne protivnike; upoznao ih državni sabor, upoznali ih i ministri. Za naše jade i nevolje doznalo je Njegov. Veličanstvo, kod kojega smo bili nekogi nas prošle godine u deputaciji, i koje nam je onom zgodom obećalo, da će dati nalog podređenim, neka naše jade i nevolje odstrane ili ublaže.

Dosegli smo bar i to, da se sada za nas znađe, dočim se je prije mislilo, da su ovdje sve sami Talijani, da u Istri neima Hrvata i Slovenaca, za koje su znali god. 1848., kad je bilo braniti prestolje i krunu. Sada znaju, da je naš puk u Istri zapušćen i zanemaren i da mu valja pomoći.

Prijatelji Jenko i Mandić rekoše, zašto nismo dosegli svojih prava i koji je tomu uzrok. Krivi smo tomu nešto i sami, i to za to, što smo se počeli prekasno zauzimati sami za sebe. — Drug Mandić raztumačio vam je, kako smo došli do ustava; već je tomu 35 godina, da su ti zakoni proglašeni, a vrlo je malo godina, da se naš narod, da se mi zauzmiemo sami za sebe i za naša prava. Prije birali ste nekakve Kluklostrema, Ciestusa itd., koji su htjeli popeti se visoko na vaših plećih. Od malo godina počeli ste birati svoje muževe, a kad bude sav naš narod u Istri birao jedino svoje

poštene sinove koji u obćinska zastupstva, koji u saboru u Beču i u Poreču, tad će i on doseći sva ona prava, koja ga po božjih i ljudskih zakonih idu.

Vi ste već prošle godine birali izbornike, koji su glasovali većinom za svoje zaštitnike Jenka i Mandića.

Većina istarokoga sabora uništila je nasilno i protzakonito taj izbor. Tim nije uvriedila samo vaše zastupnike, već je uvriedila još teže vas i sve njihove birače svoga kotara. Ali to inače za sebe i dobru stvar. Tim ste bolje upoznali naše narodne protivnike, od kojih se nećete dati više za nos voditi.

Pošto su pako uništili izbor vaših zastupnika najveći i najpogibljiviji protivnici našega naroda, to vam bude za dokaz, da su vaši zastupnici na svojem mjestu, da su muževi vrijedni i dostojni vašega povjerenja.

Korist i čast vas, korist i čast svega našega naroda zahtjeva, da ih iznova birate (Buzna Klčanje: živili naši zastupnici!) Protivnici naši uništili su prvi izbor; vi im ih pošaljite natrag, jer su pravi zastupnici (Klčanje: hoćemo makar svake godine).

Nijm nije to od nikakve koristi, niti oni teže za tom častju. Već vam je prijatelj Mandić oertao, kakve ugodnosti čekaju naše zastupnike, što sve trpiti i podnesti moraju, ali mi smo taj, da kao vaša braća i kao sinovi našega naroda podnesemo i najveću nepravdu, bilo koju namku za korist i spas miloga nam naroda. (Silno odobravanje i klčanje: Živio Spincić! Živili naši zastupnici!)

Predsjednik pozove prisutne neka izreku sada svoj sud o djelovanju g. zastupnika, čemu se odazvaše burnim klčanjem: živili naši zastupnici. (Za toga počeli su gruvati mužari).

G. Prebentić, posjednik iz Pasjaka obrazložio i pročitao sljedeću resoluciju:

„Sastanak birača u Jelsanah odobrava posvema i u svemu postupanje naših bivših zastupnika Slavojka Jenka i Matka Mandića u zemaljskom saboru u Poreču, to naših zastupnika na državnom saboru u Beču prof. Vjekoslavca Spincića i dra. Matka Laginje, izričte im toplu zahvalu za njihovo djelovanje na korist hrvatskoga slovenskoga naroda Istre i konačno prosvjeduje na jedolučnije proti brutalnom postupanju talijanske većine istarskoga sabora prema zastupnikom hrvatskim i slovenskim.“

Na poziv predsjednika bijaše ova resolucija jednoglasno i uz silno odobravanje prihvaćena.

G. Ante Stemberger, kapelan u Podgradu, rodom iz Jelsana obrazložio podujim govorom i pročitao najprije resoluciju koja glasi:

„Pozivlje se visoka c. kr. vlada, da čim brže uredi prometna i vodna sredstva u ovom kotaru i to:

1. da počme sa pripremanjima za gradnju željeznice Havelje do Šapljana;
2. da pomože kod uređenja ceste Zabičce-Sušak-Novokračine-Rupa;
3. da obzirom na nestašicu pitke vode pomogne pojedinim obćinama kod zidanja vodnih gradnja, napose kod gradnje vodnjaka u Jelsanah i u Pasjaku;
4. da uvedi cestu medju Podgračjem do Bistrice, dotično sagradi potrebite mostove.“

Zatim pako resoluciju:

„Poziva se c. kr. vlada, da primjerenim putem pomogne:

1. da se sagradi škola u Pasjaku i Novokračinah;
2. da se ustanovi za ovaj kotar posebna škola za obrt i poljodjelstvo.“

Sve tri resolucije prihvatiliše birači jednoglasno.

Iza toga zahvali se predsjednik mnogobrojnim biračim na uzornom vrću i krasnom ponašanju. Preporučio im vrue, da si dobro zapamta, što su danas čuli i doznali, i da se polag toga vladaju. Kao načno pozove sve prisutne, da se oduže i onomu, koji nam je podielio ustav i druge zakone, na temelju kojih se sastajemo i razpravljamo, a to je Njegov. Veličanstvo naš premlisotivi cesar i kralj, komu uz klklično trokratni živio čemu se prisutni oduševljeno odazvaše.

I tim bijaše zaključen sastanak.

Erantina i Jurina

Jur. Co je Erantina, si cul ku novitad?
 Er. Sen proprio jednu lipu: da je naš Majni kol pocal brageše nosi.
 Jur. Tako se vaja pazit.
 Er. Nanka toliko: još je mljehan, cekaj, da malo vrate; za sada samo vrički: Neću, neću!
 Jur. Ku pokoru moraju stariji imit s njim?
 Er. Bilo bavilo! Oni su apena otili, da takov bude, sada će „Mali“ moć delat makakade. „Malomu“ neće nijedna zamorit, stariji su ih doći učinili, pak ih je već sam. Jada!

Različite vesti.

† **Nadvojvoda Karlo Ljudevit.** Praksjuer dne 19. t. mj. oko 7 sati u jutro preminuo je u Beču providjen sv. Otajstvi za umruec brat Njeg. Veličanstva cesara i kralja: Frana Josipa I. nadvojvoda Karlo Ljudevit.

Ovom tužnom prigodom sakupljaju se opet u misli svi narodi austro-ugarske monarhije oko prvotila Njeg. Veličanstva doboko razvijenim radi velike nesreće, koja je zadela prejasno vladajuću kuću Habsburga.

Udarac za udarcem pada na sjeđu glavu vitezokoga vladara, koji poduša pravom kršćanskom stipljivošću sve te nevolje, jer je duboko uvjeren, da se odredbam Svevišnjega izbjehi ne može i jer znađe, da s njim lakreano plađu i naritu svi narodi Njegova prostrane monarhije.

Ovaj najnoviji udarac teško je razuzino plemenitoga vladara, jer je izgubio ljubljenoga brata, ponajboljega savjetnika i pomoćnika. Nadvojvoda Karlo Ljudevit doio je nedavno klicu bolesti sa iztoka, iz sr. zemlje, kamo je bio pošao sa obitelju u posjeta svomun bolesnomu sinu nadvojvodi Frau Ferdinandu.

Blagopokojni nadvojvoda rodio se god. 1833. u Schönbrunu kraj Beča, te mu bijaše sada 63 godina. Oženjen bijaše tri puta, te ostavlja iza sebe udovu i troje odrasle djece.

U nadvojvodi Karlu Ljudevitu gubi cesarska obitelj jednoga između najodličnijih svojih članova, a svi narodi monarhije plemenitoga i ljubeznivoga zagovornika i zaštitnika.

Sva srca svih naroda prostrane monarhije vpe bolnim srcem k Srovišajumu, da podieli vječni pokoj plemenitomu nadvojvodi.

Za družbu sv. Cirila i Metoda u Istri pripisako nam je odbor mužke i ženske podružnice iste družbe u Omišlju for. 25-46, sakupljene prigodom večernje zabave dne 12. aprila, te se isti odbor ovim putem zahvaljuje svim darovateljem. (Ovu svotu odpremili smo družbom blagajniku. Molimo opetovno sve prijatelje i dobročinitelje naše družbe, neka izvole u buduću slati svoju iznos ravno na družbinu blagajnika, kamo što to želi i ravnateljstvo družbe.)

† **Mirko pl. Halper Sigetaki.** Iz hvatskih novina doznajemo, da je u Zagreb preminuo dne 17. t. mj. Mirko pl. Halper Sigetaki, unirovljeni savjetnik kr. zemaljske vlade, vitez reda željezne krunice III. razreda, vlastelin itd. Pokojnik bijaše mnogoljetni naš predplatnik, te se je živo zauzimao za napredak hrvatske grane u Istri. Lahka mu bila domaća zemlja!

Izbori šćucijara u izvanjskih obćinah političkog kotara Lošnjav obavili su se u svih obćinah tekom prošloga čedna. Na otoku Krku izabrani bijahu u svih obćinah hrvatski šćucijari; istotako na Cresu bijaše izabrani hrvatski šćucijari u obćini Cres. Naši narodni protivnici održaše pobjedu samo u trih obćinah, i to Velo i Malo Selo te Osor.

O tečaju izbora u pojedinim obćinah pribćujemo već danas pobliže viciati a nekoje ćemo pribćiti u budućem broju.

Razmjor šćucijara ostao je dakle isti kao i za zadnjih izbora i tako je osvajam izbor narodnoga predložnika gosp. Simuna Kvirina Kozulica.

Iz **Podgrada 17. maja 1896.** Već sam javio o tečaju izbora izbornika u ovoj obćini. Bako sam kako su protivnici govorili, da neće k izboru, govorili to i do zadnjega hipa. Lagali su! Kad su ono govorili jednim, tađ su radili tajno, da čim više birača nagovore, da idu birati, dakako za njihove kandidate. Obćicali su po selih i cielu noć pred izborom, a pravo je reko onaj, koj je na to opazio, da ko po noći, tajno, radi, taj pošteno neradi. Spomenuo sam također, da njim je pomoć izvana došla, i kako je Francesco trčao kao mahnik. Od gostione „kod Vičića“ gdje bijaše glavni stan „Talijana“ obćinske kuće, gdje se je biralo, on je nebrojeno puta prošao: Oni, koje je predložio za se, hodili su cestom pokunjenih glava, kao da se iramo svoga djela. Razni nisu se dali k njemu blizu, bježali su od njega, tjerali su ga od sebe. Nit riječi nisu htjeli od njega čuti pri svih njegovih prošnjah i nagovorih. Izbor se je protegnuo, Francesco je to upetrebio, da pošalje vozove na razna strane, da mu dovedu zarobljenike. Onoga dana bio je sjaj u Setzani, k kojemu su pošli razni birači. On je takovim nekim brzojavio, da izbor traje, i pozvao jih, da dođu birati. Neki bi reć, da su i došli, ali mnogi nisu marili. I obće se je opazio, da su mu mnogi, koji bijahu prije s njim, ledja okrenuli. Akolje mu padaju uza sav njegov trud i naprezanje, i uza sv. sredstva, koja radi. Opetavano su ces. kr. činovnici izjavili, da bi Francesco prodro, al da nesna agitirati. Kao da njim je žal, kao da ga hoće pućiti, da se mora naučiti boljše agitirati. Nam se čini i po ovom što smo naveli, da Francesco dovoljno agitira, da mu se može dati razmjerno dobru svjedodbu kao agitatoru. Nego nit najbolji agitatori nemogu doseći do žele, kad nerade za dobru stvar. U tom su se valjda uvjerili i g. c. kr. činovnici i u podgradskoj obćini. „Talijani“ su vidili, da su u velikoj manjini; vidili su, da nemogu prodići, premda su napeli sve svoje sile. Ipak su uzdržali cielu noć, valjda u misli, da će naši oćići. Neka njihova rezerva došla je prema svrsi izbora. Bilo je kakvih 15—20 muževa, od kojih pak nit polovica nije imala pravo glasa. Samomu komesaru bilo e neugodno, kad su dolazili bez ikakvoga izgleda na uspjeh, i takovi, koji nisu imali pravo glasa, te činili gubiti vrijeme. Naši birači, može se reći gladni i žedni, uztrajali su uza svoje kolovodje do kraja, do pete ure u jutro, do biologa dana. Cielo vrijeme vladao je mir i red, kako se to događaja uvijek i svuda u naših obćinah, gdje naši obćinari upravljaju, gdje se postupa zakonito i pravilno. Držeć se zakona i pravdnosti sama izborna komisija i načelnik Jenko zagovarala je pravo izbora nekih poznatih protivnika. Komesar je pohvalio birače za red i mir i rekao, da će to dalje poručiti. Dobro bi pak, da si jednom predstavnicima oblasti, imenito u Trstu upile u glavu, da naši nikad nit nigdje nepronozrakuju nemira ni tnerada, da nemiri i nerad samo onuda nastaje, gdje se nepostupa zakonito i pravilno, a to nisu one obćine kojim upravljaju naši. Biralo je 171 naših 94 prvotnih. Još je prilican broj ljudi, koji se pošli za Francesco, al prilčno jih ja manje od posljednoga puta dočim je broj naših znatno ponaraso. Ljudi predgledavaju, osvješćuju se. Poslje svršena izbora pjevalo se je po Podgradu kraljevsku i domojubne slovenske i hrvatske pjesme. Četvrtak bio je izborni sastanak i kasnije skupna večera rekolicine. O tom će Vas stalno drugi obavjestiti. I taj sastanak pomoći će k bistrenju pojmova.

Izbor šćucijara u Baški. Kao nam o danle pišu, bili su tamo jednoglasno odabrani ponovno lanjski šćucijari, da ponovno biraju zastupnikom g. Š. K. Kozulica Živili!

K izboru šćucijara u Malom Selu. Dopisnik dopisa iz Malog Sela u „Il Giovine Pensiero“ podpisan „Capitano Nemo“ mora zbilja da bude neki „Nemo bavilo“ jer kad nebi bio „nemo trubilo“ zaista nebi onako pisao. U ostalom što nam on pripovjeda o izboru biranih birača malo se može pomešiti, jer su gospoda imali samo četiri glasa većine, a kako su ih imali, to oni sami najbolje znadu — dosta je samo znati, da ih je bilo u izbornih listinah, koji su već pred deset godina umrli. Malo se i može dopisnik pomešiti jer birani talijanski birači u Malom Selu jesu napram biranim hrvatskim biračim kotara Lošnjavskog ništa više.

no matematička ništa. Pa makar on svoe gosp. S. Kozulica, emerito - septato provinciale, decorato nel ultima sedamto dietale in Parenzo", to mu znamo redi, da je izbor gosp. Kozulica odgojenar, pa da će dopisnik i njegovi "elettori eletti" i njihova "dia desideria" ostati "in erba". Dopisnik i njegovi "emarii" elettori eletti mogu tražiti koliko ih volja mi im samo poručimo ovo: "Sjajni mjesec ništa ne daje, što na njega pasto laje" i ovu, koju će možda bolje razumjeti: "Oslučeva trubesa ne greduva va nebesa".

Što mi dopisnik pjeva hvalospjev svojemju "podesta" ne znam, jer pitati li jednog ili drugog iz njihova tabora dali misli glasovati za ovog "podesta", koji je sada svako će ti reći: "Bože sačuvaj! Vidi se, da su gospoda kapetani Suska i Čunskog dopisniku trm u oku an. on se u njega jako malo boje, ter mu preporkuju, da bi dobro bilo, da uzme kakov "kalamant" u likarni. A mi Hrvati u Lošaju znate što: "Bit će dobro mi čimo se sam o".

Zemaljski podružnici družbe sv. Cirila i Metoda na Volenskom izručila je tamnožnja naša rodoljubna obitelj T. m. Tičičeva 108 kruna, skupljenih prigodom vještjenja veleučnog g. dra M. Trinaševića za gospodnišvom Ankom Tomičičevom živili mladoženju i svatovi, koji su toli obilato sjedeše plomenite naše družbe.

Iz Opatije pišu nam 16. t. mj. Bože jknda, nego nikada -- veli naša narodna poslovica, koju ovdje uporavljam. U Opatiji se je nakon odnjeg obznanja napokon ustrojilo pjevačko-tumbaraško društvo "Looor". Mislim prvo to vrsti u našoj pokrajini. Bilo u toj dobrih časova! U odbor bili su izabrani: predsjednik g. A. Rajčić, podpredsjednik g. Iv. Piamiz tajnik g. R. Slavik, blagajnik g. I. Letić. To su vam osobe, po mojem mišljenju, vrlo pouzdane i marljive, koje će zašti i brže ravnati društvom sebi i narodu našem u ovih strasna, kamo dolazi toliko talijanaca -- na korist i čast još nješto. U Opatiji imademo već nekoliko vremena civilna glazba, koja nije još za svoga obznanja završila ni jednog slavlenskoga komada. O toj zagonetki, koja bica drugdje vrlo trau zbog na njeke osobe, koje tim ravnaju, mnogo se ovih dana govori po Opatiji; čak vele ti ljudi, da se je stanovitu gospodu podmitile novcem, samo da se ne svira slavlenski komada. Za čudo, što se je kod nas počelo tjerati politiku i u glazbi. -- Nu napokon, avraha Bogu, dne 11. t. mj. se je za prvi put -- pošto je g. kapetnik dočestao -- sviralo pod ravnateljstvom gospodina Robičeka jedna slavlenska overtura od Tiala, u kojoj dolaze i poznate pjesme: "Gdje je stanak svoj" i "Oj Hrvati" itd. Mi ćemo po svoj prilici, morati poželiti, da gosp. kapetnik bude već puta zapričeno ravnati sa glazbom, samo da čujemo koji slavlenski komad. Muđrom i jedno oko dosti!

Mladi reformatori i kršćanska ljubav. Ako i kasnije, došao nam do ruku listić "Amico" od - dne 3. o. mj. Taj pamflet za stopa tobože interese talijanskih katolika u Primorju, a kite ga svojim znanjem nekogi ovdješnji mladi svećenici talijanske narodnosti, koji se sakrivaju za kelja nekoga krojca (Petronia?) iz Pirana, komu dobro dolazi ogodana korica krutina, što mu je bica kršćanska ljubav dobitne gospode. U spomenutom broju javlja smrt župnika Tome Thaleria, a spominje novoinovnanoga župnika za Rojan g. Jurizza (Jureca po odlici vis. e. k. namjestništva u Trstu). Naprama gosp. Jurizza ili Jurci mi za sada ne zauzimamo nikakova stanovista, čekajući na njegov rad, ali što nas vrijetla, je barbarsko veselje, koje se čita medju redi, nad smrću pokojnoga župnika Thaleria, komu spomenuti listić ne kliče niči: "Bog ga pomiluj", a ipak je pošteno svećenikovao preko 40 godina, a do 27 ih je sproveo kao župnik u Rojanu, muž bez ljage, koji je svoj život čestno završio. Nas postupanje katoličkoga tobože "Amico" upravo zapanjuje, jer kod njega ima svraga, samo neima kršćanske ljubavi. Ta koje čudo, kada mu je duša onaj po rimsku odgojeni svećenik, koji je napao pjevače Slovenca kada htjedose za zadnji put tužnim pjevom pozdraviti neprezaljenoga kateheta J. g. o dca i koji, spomenuv pošlje nasljednika J. g. o dca, za ovoga neima riči, kojom bi nvisio njegove krieposti i vrline, kao da bi J. g. o dca bio najveća ništarija, dočim ga žale svi, koji ga poznavaju. To je baš kapak zloba, "altroché carità cristiana", a sada kao da mu izbija zlorado veselje nad smrću prezaljenoga Thaleria. Sramota! Barem bi mogli ti mladi talijanski reformatori, koji čitaju svakaklo-novina, to prema prigodi i karikaturalno-sifistakoga "Piccolo", naučiti od "barbarskih" Abisnaca, koji osako župnika potukose njihovu idealnu braću u Africi, kako se poštoje mrtve. Ali da, "šćavo" nema prava, da mu se reče "Bog te pomiluj", jer bi mogao

okrajnji talijanski raj, doći u doticaj sa velikim čest velike i glodne Italije, koja se osako "Moliamamente" bori u Africi.

Gospodo mlada svećenici talijanske narodnosti, kršćanska ljubav ne stanuje u talijanskih postelja sa "šubami", niti pod širokim klobukom, nego u plomenitosti srca. Nas napadate fanatičnim ludovanjem, nam avraha predbacujete: ali uvijek imademo više avraha prama preminulim, makar našim protivnikom, nego li vi! Čudno, da niste napali i pokojnoga Msara. Šćata, koji vam je bio za života tvrda kost; biti će, da vam je falše "coraggio italiano". Djeli, djeli pokazite, da ste pravi svećenici, a ne vašim licumjernim poukajem.

Izlet u Rodik. Odbor "Slavjanske šćalnice" u Trstu pozivlje svoje članove i prijatelje na izlet, koji će biti na duhovaku nedjelju dne 24. t. mj. Odlazak iz Trsta za državno kolodžova u 2 sata i 20 čamaka. Povratka sa postaje: Rodik u 8 i pol. sati na večer.

Izlet u Boljunc. Na duhovaku nedjelju priedići će više kršćanskih rodoljuba i prijatelja naše milozvučne pjesme izlet u avraho itarsko mjesto Boljunc Odlazak iz Trsta državnom željeznicom u 2 i 1/2 sata popodne.

Glavna skupština "Slavjanske šćalnice" u Trstu održavati će se u nedjelju dne 31. maja 1895. u 11 i pol. sati prije podne u društvenih prostorijah sa sljedećim dnevnim redom: 1. Govor predsjednika. 2. Izvješće tajnika. 3. Izvješće blagajnika. 4. Izvješće pregledaoca računa. 5. Predlozi i interpelacija. 6. Izbor predsjednika i odbora. 7. Izbor pregledaoca računa.

Glavna skupština "Delaskoga podpornoga društva" održavana prošle nedjelje bijaše dobro posječena. Riješene bijaše redovito sve točke dnevnoga reda. Razpravljalo se je triezno i obširno o promjeni društvenih pravila. Tečajem prošle društvene godine pristedito je društvu preko 2000 for. U novi odbor bijaše izabrana većina bivših odbornika.

Izborni sastanak u Šmarju morao je odročiti narodni zastupnik veleč. gosp. Josip Kompare radi nepovoljnog vremena, koje je vladalo prošle nedjelje. Sastanak biti će budućeg mjeseca u istom mjestu.

Naše prijatelje u Lovranu upozorujemo ovim na neku škitalicu, koj pod izlikom da našto prodaje, nagovarat ljude naše, da neglasnja za Hrvate, jer da je on iz Hrvatske a tamo, da se strasna plaćila.

Tomu nitkova valja podpisati metlom "pašaport".

Iz Lovranske Drage početkom maja. Ala ma su čudni neki ljudi! Sve bi oteži znat -- sve čat i videt. Komadž da su proštili on zadnji moj list va "Našoj Slago", počeli su vam razbijat glavu i propitavat se, ki je, ki to piše, ča je i odakda je. Neki govori, da to ni nikakov kopač; drugi da morda i je, a treći nebore preti, da će dat sto forina, ma da će doznat, ki je to, pak da će onputa videt tanek, ki dan mu je. Avna mane, koja straha! Već mo "Febra" treso od teh strahoviteh junaki. -- Brizni ljudi! Zaš se vi auvite! Ma ne znate vi, da kega god bite od našeh pitali, da vam reče, ki piše, da bi vam svaki rekao: -- "Ja pišem i moj brat i od mojega brata brat, i sudac Kinkela i svi do vrugu tega". Tako su jušto Kastavci rekli, kada su kapitana va lokvu vrgli, a tako bimli i mi rekli. Duanke ne pitajte već ki piše, nego vavek razmišljajte ča piše, zaš znajte, da on ki piše, ča vam više dobro od svih Talijani oveva sveta. On ki ovo piše, bi jako rad da ste vi ljudi razumni i slobodni, da svojemti žulji mudro sami gospodariti, a jednom besedom, on bi rad, da ste ljudi, a ne talijanska podprepnice. To želi vaš brat kopač i niš drugo.

Ovi dni smo imeli "balotacijoni". Bili smo pozvani, da izberemo nekoliko ljudi, ki te nas va diete al sabore branit od talijanske "šperlenterije" i oholosti. Jedanput su već bili dote, ma Talijanom nisu stali dobro, zaš da kmetom preveć otvaraju oči, pak zato se ih doma poslali. Ma sve zaludo, zaš naš ljudi nite ako ne njih i samo njih, pak te ih na 30. ovega opet zbrat, da gredu tamo, kada bude trebalo branit neoboga kmeta. Nego pasja noga, ja ne znam, kako je ono bilo, da smo se lane pustili prevarit od Talijani. Naši nisu prišli. Kada je trebalo, o tak je ono pet, šest Talijani dobilo. Ljudi božji, ča su oni za to delali! Telegrafali su na sva mesta, i va Trst, pak su Talijani vapili po njihovih mesteh: "Avraha Lovrana talijana!" Ma Bog ih šćental! tor još nam ni zapovedal Vitorijo Manovela ni Karibaldi, da se more reći: Avraha Lovrana talijana! Ča ni tako? Prve nego va smute, dragi moji ljudi, naša gospoda vam vavek trube: -- Znate, držite s nami, a ne s onemi drugimi. Budite Istrijani, Liriki, naši i vej si ga zlodeč ki još. Kada pak vas prevare i kada njim pomorete zbrat onega, kega te oni, onputa vrišće na puna usta: -- Avraha Lovrana talijana! Pak sa svim tim, uš kmet se još pusti za nos već. Duanke dragi moji ljudi, čujte od mane jedno

šćavo! Bog je otol, da smo imeli još jednaput glasovat: z našimi Molčanijani i s Berescaji zajedno. To je zadnji put. Toliko lo mo bili s njimi složiti, toliko let smo zajedno živeli. Sada smo razdeljeni, ma ja mislim, da mi ni mamno razloga, da jedan drugoga grdo gledamo -- zato je bilo najljepše, da se lepo prijateljski pozdravimo i odelimo. I tako smo šć svi va Lovran neki dan. Pak smo zibrali one naše ljude, ki nisu zatajili materino mleko i ki se ne puste za nos već od njednega, a kamo li od jednega Mikulovega sina.

A mi? kamo ćemo mi kamije, kad nam bude trebalo zbrat podešto? Ja držim, da će sve po lepo i dobro. Ma to, se zna. Karte je jedan gospodin Pjo, jedan Emilio, jedan Turčić, jedan kapitan Basas, pak jedan Kozul i toliki vredni i pošteni ljudi od naše vanjšćine; moremo slobodno i prez straha bit i mi. Pak još neč. Mi znamo, kako nam je sada, a kako će nam pak kasneje bit -- to ne znamo. Ovako nam je lepo i dobro, zaš svaki kmet more prit va potaštariju i reč svoju pravico, pak ako ima pravo, bit će mu pravo. To se zna, svim ne more ugodi ni pog ni kralj, pa ni sam gospodin Bog, zato neka nijedan ne misli, da ako ma je ča krivo bilo, da on mora bit zato proti potešte. Bože sačuvaj! A vidite, to vam je najveća naša "falanga", zaš mi knda se ča posvadimo mej sobom, onputa ćemo se složiti i s vragom -- kriz Božji bude mi nami! -- samo, da ne damo drugemu "gušta". A ne znamo nabogi, da je to naša "rovina" i naša najveća nevolja. Talijan -- naš neprijatelj -- naš dobro pozna i gleda, kako bi se lepo mej nas zasel, pak da lepo godi i gospodariti, dokle se mi koljemo. Tako vam je bilo za ono naše zemljišće va Drage i druguda. Talijani su nanjuškali, da puk mrmrije proti potešte, pak su se valje digli, da a prevarenim pukom složno gredu proti našim ljudem. Ma neka jim bude. Ki je pametan i pošten neće se dat zavarat. Gledajte onega našega starega Čmarica. To vam je naša stara i vredna korenika. Talijani su okolo njega sve opravljali, kako bi ga za se dobili -- pak? On njim se je samo smel ta vredni naš čovek. Zaš nezna on, ča je jedan Mikulov sin, ali neki drugi "šperlenti". Čovek ima jednu dušu, jedno srca i jednu besedu -- a naš dragi Čmaric je čovek -- a ne ono, ča bi oteži Talijani da bude Neka nam ga Bog otuva i počive tega vrednega starca! Bim sam još ča povedal, ma je već kasno, a ja moram poč malo va grad po jednu "strpudnu", ku sam pustil puči naše dobre i čestite Brancice, pa ča se zajedno s njom poragovorit od teh "balotacijoni". To je ženska glava to, Bog ju blagoslovi!

Jedan kopač. Hrvatska čitaonica u Lošnju priredjuje dne 26 t. mj. večernju zabavu sa sljedećim programom: 1. Smrt Petra Svalčica od A. Senoe, deklam. g. N. T. 2. "Zvežnjač" šaljiva igra u I. činu. 3. "Dažljiva noć" šaljiva igra u I. činu. 4. "Zvanje Slavjanstva" od P. Preradovića dekl. gospodinja M. Barčević. 5. "Svi bez odjelja" šaljiva igra u I. činu. 6. "Moja Čutura" od Zmaja Jov. Jovanovića dekl. g. K. Rončić. 7. Tamburažje. 8. Pjevanje. 9. Ples. Početak u 8 i pol. sati na večer. Iz Malog Lošnjaja pišu nam polovicom maja. Dne 13. maja birali su izbornici Suska, Unija i Čunškoga u Malom Lošnju birane birae ili fidacijare za izbor jednog pokrajinskog zastupnika, što ga lani samovoljno neovjorovila većina u Poreču. I ovog puta ostadomo u manjini, premda je naša namjena takva, da su oni od ve čine i zamijeni i zabrinuti. Lani imadomo mi tek 28 glasova, a protivnici 66, dok ljetos mi imadomo 42, a oni 46. -- Trojicu od naših nisu pustili, da glasuju, jer da im u listini nije ime točno zapisano, premda su jednoga iz Čunškoga, koji je za njiglasovao, ipak primili uz istu pogriješku u listinah. Ipak rad je, da otvoreno priznamo, da je pobjeda mogla biti naša, kad bi svatko od naših bio učinio svoju dužnost. I učitelja Jurinovića iz Suska nadali smo se vidjeti med izbornici. Spomenute se gospodine učitelju svoga roda i koljena, pa promislite, kako je to častno, da čovjek i prenu svojim ma koliko slabim silam doprineše što god k slobodi svojega naroda. Ta napokon glasujnd ne biste učinio drugo, nego poslužio se svojim pravom, koje je u svakoj ustavnoj državi mile i drago svakomu i zadnjemu građaninu. Spomenite se samo koliko se dandanas po svuda bore za takvo pravo i oni, koji imadu samo dvie zdrave ruke. A jedan učitelj, da prezire to svoje pravo! Na noge brate! Vi ste još mlad, pa čete bez dvojbe imati prigode, da popravite, što ste ovog puta propustili. Ne zovemo vas na bučnu agitaciju, nego da samo svoj glas dadeš. Zar ne, da čete učiniti barem toliko?

A ti pope Ivo! Što da tebi rečemo? Mi možemo svi na te prstom pokazati i ređi: Ti si kriv, što nismo pobjedili. Vesele se! Mi se tješimo onom narodnom poslovicom: ne pada snieg, da podavi svijet, nego da svaka živinca pokaze svoj trag. Vraš se, ako si smišljáš, da si ovim prtem stekao zaslugu kod naših narodnih protivnika. Oni su te upoznali, pa ti se izpod brka rugaju, a mi smo te upoznali, pak nam je to znao. Nadamo se, da ćeš i ti drugom zgodom učiniti i u tom pogledu svoju dužnost.

Kod izbora bilo svega p malo. Načelnik Ivan S. Vidulich pročitao je nekoje paragrafe va talijanskom jeziku, a jedan naš kremenjak zahtjevao, da to protomnači i hrvatski. On mu neđao ni govoriti, ali tada kapetan Zuech počne čitati hrvatski. Načelnik viče i neđa i za prosjeduje, da čete digni se i reče, da ča odlazi i da neće prisustvovati izborom. I ođe. Kapetan razkolaci oči i presta čitati. Već su izbornici odlazili, kad se načelnik predomisli i vrati se, ali kapetan se ne usudi nastavit čitanje. Sad nam recite, tko se kogva više boji: da li načelnik, koji bježi, pa se nepozvan vraća, ili kapetan, koji se ne usudi pročitati, što je bio odredio i obećao? -- Nek ovo ne zaboravi ni načelnik ni kapetan, a mi im jamčimo, da mi zaboraviti nećemo.

Samo tako napried, ali spomenite se, da je zakon naravi, da pritisnuto jače, sve to više skace.

Sinoć t. j. dne 13. maja, imali smo ovdje nekakvu burznessu, koja je pjevala i kupila milostiju za Talijane u Africi. Čistoga dohodka čijem imadomo, preko 13 for., jer su Lošnjani svi redom pošli na zabavu, pošto su uvjereni, da će se i po Italiji skupljati mlodiari za našu vojsku, kad bude potrebna. A opet je i djelo milosrdja podpomoci iskrujega u potrebi. Bome ni Italija ne može imati novaca za sve. Dosta, da ima milijuna za Zanloga i Crispie, a vojsku neka drugi uzdržavaju putem milostije. Gospodja burznessa dala je koncert u dvorani Unione, a bil su pozvani svi članovi i počastni i plaćajući. Fini smo vam mi ljudi: Još samo ovo, što se dogodilo također u ovom stoljeću. Poslje jedne regate, za koju se zanimae i nekoje visoke ličnosti, aranzeri pozvali su gospodu na čaju šampanjca. To je bez dvojbe i lepo i povalno. Ali znate li, tko je imao platiti trošak? Mislili čete, da oni, koji su naručili i dotičnu gospodu pozvali, ali jok! Takav napitak je je stvar javne koristi, koji da mora biti plaćen iz občinske blagajne. Znajte, da občina nije nimalo blazila u regatu. Zar nije to uvrieda: za onu gospodu, koja bi bila i u sebe našla čim bi platila, radje nego da piju nu občinski račun? Medjutim našlo se ipak ljudi, koji su rekli, da to tako neide, te je novac občini vraćen. Ali zar nije takav postupak sa občinskim novcem lahkonom? Zar se tako na labku ruku može postupati? Kako rekomo, dogodilo se ovo u ovom stoljeću.

Iz Pula pišu nam: Glavna skupština naše podružnice "Družbe sv. Cirila i Metoda" održavala se ovu proštu nedjelju dne 18. t. maja u Čitaonici. Predsjednik podružnice g. Mihaije rič pozdravi liepi broj prisutnih članova, a zatim pročita tajnik obširno izvješće, dočim nas je blagajnik obavjestio o novčanom stanju. Kod točke: predlozi stavljen bi na razpravu predlog, da se oadašlje resolucija na ravnateljstvo družbe, u kojoj se ima predočiti naše stanje i živo zagovarati što skorije otvorenje jedne pučke škole u Pli. I u istinu, ako je igdje potrebna pučka škola, to je čvrđe u Puli za stalno. I sada je zato već skrajne vrijeme. Bude li se zatezalo time još godinu ili dvie, bit će mnogo i mnogo izgubljeni, i moguće već prekasno. Otvori li se ova jeseni škola, to će silno djelovati na naš puk, pak sam osvjedočen, da bi on i svojini prinosi i darovi živo padpomogao družbu.

Kod izbora u novi odbor bili su izabrani za predsjednika naš vriedni Nacio Stiglić, za tajnika Lacko Križ, za blagajnika dr. Ivo Zuccon, dočim su zamjenici izabrani gg. Mihaeljević, Zmak i Pavešić. Za delegate pako kod glavne skupštine družbe izabrani su gg. dr. Matko Laginja i Lacko Križ. Ovdje nastala je napokon ljetna vrdina, pak nije ni čudo, da je razgrljala već i onako vruće moždijane nekotih naših vriednih komšijara. E šta čmo: taj vedod, onda gradaska bolnica. Uju tu za poluditi, sada jošte taj nesretni restaurat u vrtu! Vruće je vruće! Cruz.

Iz Dobrinja pišu nam 19. t. mj. Dne 15. t. mj. izabrani smo i ovdje fidacijare i to jednoljno 7 svjestnih pouzdanika Hrvata.

Nije se tomu čuditi, da su ovdje Hrvati pobjedili, jer su šćenjaci već odavno izkorjenjeni, ali naprotivo veselili se je;

što je ovoga puta bilo najviše birača, koji su kod zadnjih izbora bili najveći protivnici hrvatskoj stranci izuzam još vjerne prodavce Gabanijare, koji su mirno doma ostali, ne glasajući ni za jednu ni za drugu stranku, pošto nije bilo nfanja na „Jorkovu“ banku.

Sastanak delegacija. Ovaj put sastali su se austrijski i ugarski delegati u Budapešti to dne 30. t. m. Izbor u delegaciju obavili su sutra t. j. u petak. Jošte je dleku u krilu budućnosti delegat za našu Istru, te neznamo hoće li ju zastupati Hrvat ili Talijan.

Izborni sastanak u Podgradu obdržavao se u četvrtak poslije podne uz neočekivano mnoštvo naroda. Očevidci pripovijedaju da je bilo na sastanku do 1300 osoba. Sastanak otvorio je bivši zemaljski zastupnik gosp. Matko Mandić pozdraviv prisutne zahvaliv im se na tolikom sudjelovanju i predloživ za predsjednika sastanku veleč. g. Antuna Rogoča, župnika-dekana iz Hrušice a za podpredsjednika veleč. gosp. Mateja Markića kapelana iz Goka.

Predsjednik se zahvali na počasti te pozove bivšeg zastupnika g. Jenka, da izvjesti svoje birače o svojem djelovanju. Za g. Jenka su izvijestio je g. Mandić a za ovim državnim i zemaljski zastupnik g. prof. Vjekoslav Spiničić.

Govorom sve trojice povlađljivo je obdinstvo često, osobito na koncu. Prihvaćene bijahu na koncu i nekeje resolucije. O svemu tomu izvijestiti ćemo u budućem broju obirnije.

Ovdje spominjemo još samo to, da su se domaći i izvanjski rodoljubi na večer sastali u gostioni Prilikevoj kod skupne večere. Palo je tom prilikom krasnih napitnica koje bijahu popraćene vatrenom i rodoljubnom pjesmom.

P. S. Za te večere vraćao se Francesco kojijom iz Kastva i Voloskog, kamo je pošao, kako govore njegovi, da podnese utok proti izboru šiducijara, pak ga dočekala rodoljubna mladež. Podgradska sa najživahnijim žvikanjem i nrlkanjem.

Nadamo se, da će se „šijor“ Francesco sjećati te mačje muzike.

Izvišća o djelovanju družbe sv. Cirila i Metoda za Istru od 1. aprila do 31. decembra 1894. Od sl. ravnateljstva primili smo štampano izvješće toga za na nepretpetnog društva, iz kojeg vidimo, da je društvo od julija 1893. do 31. marča 1894. imalo prihoda 12.416 for. 75 nč., a rashoda 2.261 for. 78 nč. Povrh toga nalazilo se oko 600 for. kod uprava novina „Hrvataka“ i „Obzora“. Godine 1894. primljeno je 21.672 for. 94 nč., a rashoda 9.790 for. 20 nč. U Istri postojalo je 24 podružnica 19 mužkih a 5 ženskih. Klub stranke prava u Zagrebu pripisao je 3476 for. sakupljenih za prenos kosti Zrinsko-Frankopanskih. Rashod je upotrebljen kako slijedi.

Upravni troškovi 318 for. 15 nč. Trošak za školske sgrade 5680 for. 27 nč. Popravci 100 for. Podpora školi u Gologoric 560 for., školam u Pregaru u Slumu 800 for., u Sušnjevići 80 for. Osim toga se daje podpora učiteljskim pripravnicom. Sagrađene su ili kupljene zgrade za škole u Baderni, Kasteliru, Karkavcih i Slumu. Družba broji 61 utemeljitelja član (utemeljiteljna svota iznosi 100 for.)

Kod izbora bijaše predsjednikom jednoglasno izabran gosp. dr. Dinko Vitezić, odvjetnik u Krku, podpredsjednikom gospod. Viktor Tomićić, posjednik u Voloskom. Ostali članovi ravnateljstva: 1. Vinko Zamičić, župnik u Voloskom; 2. Ivan Fiamin, posjednik u Opatici; 3. dr. Andrija Stanger, odvjetnik u Voloskom; 4. dr. Matko Laginja, odvjetnik u Pali; 5. Rajmond Jelusić, župnik u Borscu; 6. dr. Mate Trinajstić, odvjetnik u Bezetu; 7. Niko Peršić, posjednik u Škrbičih-Volosko. U nadzorno vijeće bijahu izabrani: Prof. Vjekoslav Spiničić u Spiničić-Kastav; Slavoj Jenko, zastupnik naroda u Podgradu; Mirko Jelusić u Kastvu. U obranitički sud bijahu izabrani: Ante Turak, župnik-dekan u Kastvu; dr. Ante Dukić, odvjetnik u Pazinu; Mate Kundičić, posjednik u Frantičić.

Izpitni usposobljenja na c. kr. učiteljsku u Kopru. Od dne 4. do 10. maja vršili se izpitni usposobljenja za pučke škole na učiteljsku u Kopru. K izpita priglasilo se 30 kandidata. Za hrvatske pučke škole i talijanski kao predmet bio je usposobljen gosp. Lovro Tomasić učitelj u Novakih kod Pazina. Za slovenske pučke škole bili su usposobljeni: Gosp. Bitežnik Josip, učitelj u Volgarjih, gosp. Trampuz A. učitelj u Banjšicah; gđjica Frizen Fani, učiteljica u Kranju, gđjica Šolc Laura, učiteljica u Devinu, a gđjica Škerbiz Helena, učiteljica u Škrednju za slovenske i talij. pučke škole. Doprinitelne izpiti položili su gospođa Pukič Emil i Bajčić Albert. Vrijum našim učiteljem i učiteljicam kličemo: živili!

Mjesto poštamestra u Klani (občina Kastav). Ravnateljstvo pošta i brzojava u Trstu raspisuje natječaj na ispunjavanje mjesta poštamestra u Klani, koje će se podićiti po pogodbi i uz kauciju od 200 for. Pisće imati će for. 180 a za pisarničke pešlove for. 40.

Molbe valja poslati c. kr. ravnateljstvu pošta i brzojava u roku od trih tjedna. Naše občine i prijatelje, koji potrebuju pisarničkih potreboča, upozorujemo na oglaš brata Slovenca g. Antona Jeretića iz Gorice. Držimo se i u tom geala „Svoj k svome!“ te nekadje zaslužbe narodnim protivnikom, koji bi nas utopili u žlici vode!

Pripomlano. Pošto od neko doba stanovita gospoda pazare s mojom košom, priprijaviti mi namjere i težnje, kojih ni u san još imao nisam, uslijea sam ovim očitovati, da o kakvom mandatu zemaljskoga zastupnika nikada nisam niam, nit mislim, niti misliti budem. Glasovi o tobežnoj mojoj kandidaturi jesu: ili puška izmišljotina, što ju zlobno, bacije razbojnici moga poštenoga imena, koji, ne nalazeći na meni ljage ni razloga, da me biju, hoće, da si ga sami stvore — ili je ova želja stanovitih ljudi, koji misle, da su u meni našli zgodno orudje za širenje razdora i nesloge u narodnoj našoj stranci. Ne drželi vriedim, da se osvrnem na prve, odgovaram ovim drugim, da se u svojih računih vrlo varaju. Saboraki rad naših zemaljskih zastupnika odličan je i pohvalan u svakom pogledu, te poslanikom ovoga kotara gg. Mandiću i Jenku ne možemo nego vrlo zahvalni biti i zahvalnost im na ponovnim izborom dokazati, a ne možebitne zadjevce druge naravi na ovo polje iznastati.

Pokorimo se redu i zaptu stranke i čuvajmo vrhu svega zlatnu slogu, jer se sloga lahko i brzo ruši, ali teško i sporo izpostavlja. U narodnoj borbi je sloga velika blagodat, radi koje mora svatko, koji se rodoljubom hoće da zove, kadgod i nešto pretrpiti i sebe samoga zatjati. Držeći se toga načela, preporučam slogu i opek slogu i samo slogu, a odsudjujem najodličnije svako osvetoljubno odurno tvrđenje i jalove osobne berbe, koje do ničesa ne vode, već jedino ogorčuju naš i onako dosta mučan i gorak život i u ludo iscrpljuju sile, koje bi se mogle bolje i plamenitije upotrebiti.

Kastav, 16. maja 1896. Ante Dukić.

*) Za članke pod ovim naslovom neodgovara uredništvo.

Listnica uredništva. Gosp. N. N. Pauljčića. Želim vas, što nas je ona osoba glede odnošaje u Pomuru zavela; ali u laži su kratke noge, ona ne večeče, gdje je ručala; popraviti domo tuđu slobu u budućem broju, živili!

Gosp. novom dopisniku A. B.: Vaj poslednji dopis odgovarao bi više progosu pred izbora, koji se samo lože obaviti načelna koje ne valja protivnika priprijaviti. O tomu i u abće o svemu, što nam budete u buduće pisali, izvoluti se posarjetovali sa tamojnjim našim zajedničkim prijateljem, koga nam lipe pozdravite. Živili!

Gosp. dopisnike: iz Opatici, Poljana itd. itd. molimo da se utrpje do budućeg broja.

Listnica uprave. Gg. F. B.; J. S. i A. v. W. svi u Pazinu. tamojnja pošta vratila nam je Vajo zadnje brojeve sa opazkom: „odputovao“. Izvolite nam javiti novi naslov. Gosp. G. S. u N. Obrusmo naslov g. A. G. Zdravo sotole!

Svoji k svojim! Biciklisti pozor!

Najnoviji pneurnamatički bicikli sa svoneč, svjetiljkami, značajni publikami i svim pripravami, prodavaju se sada po 110 i 120 for. komad kod dobro znane i poštene tvrdke: **JAKOB ŠTRUKELJ** skladišće bicikla.

Trst, trg velike vojarnje. Jamdi se za svaki bicikl jedno leto. Gori spomenuti bicikli nisu za pripredobiti onim; koje nudiču u časopisih nesigurne tvornice i tvrdke po nizkih cijenah, već ovi isti su jaki, lepi, lakhi i dugotrajni. Na zahtjev pošilja se slika (fotografija) dotičnih bicikla.

Trst, trg velike vojarnje. Jamdi se za svaki bicikl jedno leto. Gori spomenuti bicikli nisu za pripredobiti onim; koje nudiču u časopisih nesigurne tvornice i tvrdke po nizkih cijenah, već ovi isti su jaki, lepi, lakhi i dugotrajni. Na zahtjev pošilja se slika (fotografija) dotičnih bicikla.

Trst, trg velike vojarnje. Jamdi se za svaki bicikl jedno leto. Gori spomenuti bicikli nisu za pripredobiti onim; koje nudiču u časopisih nesigurne tvornice i tvrdke po nizkih cijenah, već ovi isti su jaki, lepi, lakhi i dugotrajni. Na zahtjev pošilja se slika (fotografija) dotičnih bicikla.

+

Svim p. n. gg. svećenikom, redovnikom, prijateljem, znancem i pebožnom puku Dubašljanskom, koji sprovedoše do hladnog groba našu premilu i nezaboravnu majku

Maru ud. Zgombić

i dragog nam brata

O. Benka Zgombića

najsrdačnije ganutim srcem zahvaljuju razcviljeni sinovi, odnosno bratja

pop Mihovil, Paval i Mate Zgombić.

Dubašnica, 12. svibnja 1896.

Krasni uzorci zasebnim strankam gratis i franco.

Bogata slika uzoraka, kao dosada nikada, sa krojače nofrankovana.

Komadi za odieće

Parvian i deoking za velečastno svećenstvo, predpisani komadi za uniformu c. k. činovnika, također za veterane, ratnogosa, gonbače, lizeže, suknu na biljard i igrače stolove, pokrivala za vozova, loden. Veliki izbor šiducijarskoga, koruškoga, tirolskoga iudna sa gospodje i gospodje po izvornih cijenah skladišća u tako velikom izabaru, kako takovih ne može imati niti dvadesetero konkurenta. Najveći izbor sara šnoga trajnoga sukna u najmoder-nijih bejah sa gospodje. Sukno, koje se daje prati, puni ogrtači od 4 do 14 for. itd.

Potrebne za kućne kao postavje za rukave, Jastina, primjerac, pešene, trajno, širok vuzno sukno a ne pravo kupovanje cunjah, koje imaju jedva vrednost odličnije sa krojače, preporuča.

Iv. Stikarofsky,

Brno (postarka austrijske trgovine sa suknom).

Najveći izbor sukna u vrednosti 1/2 milij. for. Utomljenja god. 1866.

Pošilja se po poštanskom ponzeču.

Na oprez! Agenti i preprodavaoci našeg pod znamenjem „Stikarofsky reba“. Da preprodaju varanje p. n. odumica, namanjam, da takovim ne prodajem pod robu pod slikaevm pogledom.

Novi nasad za krmu

Lathyrus silvestris Wagneri

(Wagnerov šumski plosnaji grab)

vrlo oplemenjen i od svih gerkih sastavljen proot. Uspjeva također u najnezgodnijih vrstah tla, kao u pjesku, grubah itd.

Najveća kraljiva vrednost je 90-20% proteina (djetelina ima samo 18.5%)

Utrajna i protiv se svakekojke osid.

Brošura sadržava

Polygonum sachalinense

(Sachalinov korjen)

Uspjeva posvuda utrajno, također u višah, živih i mrtvah tlu.

Višaka kraljiva vrednost je 18.97% proteina.

„Internationale Saatstelle“

Landwirtschaftliche Gesellschaft mit beschränkter Haftung KÜRCHHEIM u. Tack, Wirttemberg

Glavni zastupnik za Trst, Primorje, Istiju i Dalmaciju

Jakob pok. C. Prister, TRST.

Skladišće pisaceg papira i drugih pisarsko-uredovnih potreboča za občinske, kotarske, sudbene, školske i druge urede preporuča

ANTUN JERETIĆ u Gorici

Semeniška ulica 3.

Vlastita knjigovežnica i zavod za crtanje knjiga

Zalija lampijona u narodnih hojah po umjerenoj cieni.

Prenuzima i izvršuje sva naručbe brzo i točno, te šalje nepoznatim proti pouzeču, občinskim uredom itd. pako sa popratnicom.

Sve potreboče za učione, kao pisanke i risanke, koje izradjuje iz dobrog papira, prodaje uz umjerene ciene.

Na zahtjevanje izradjuje svežučje i sa hrvatskim napisom.

Preporuča se toplo rodoljubnom občinstvu

Svećar J. Kopač

u GORICI Solkanska cesta broj 9.

preporuča velečastnomu svećenstvu, crkvenim upravam, te slavnom občinstvu prave

pčelno-vošćene sveće

kilogram po for. 2-45.

Da su ova sveće, koje nose protokolirani tronički znak, nepokvarene, jamđim sa svotom od 1000 kruna.

Sveće slabije vrsti za pogrebe i postanu razsvietu crkava dobivaju se po vrlo nizkoj cieni.

Prodajem također tamjan za crkve:

Lucrima najfiniji	kg. po for. 1.20
obični	1.—
Graniš	—40

Robu šalje na sve strane austro-ugarske monarkije proste od poštarine.